

En realist pluss en idealist er lik MinKvote.no, et nettsted der du og jeg kan bli klimanøytrale ved hjelp en utslippskalkulator, FN-godkjente CO₂-kvoter og noen hundrelapper i kvartalet.

Intervjuet: Camilla og Arne Søråas

Par i kvoter

■ – Vårt felles CO₂-utslipp er på 16 672 kilo per år, og vi betaler 917 kroner i kvartalet for å bli klimanøytrale, forteller legeparet Camilla og Arne Søråas. I 2007 startet de MinKvote.no, et selskap som selger klimakvoter til privatpersoner på nett (1). Definisjonen på en klimakvote er retten til å slippe ut ett tonn CO₂. Pengene kvoten koster, skal gå til et CO₂-utslippsbesparende tiltak i et annet land, såkalt teknologi-overføring. En kvote koster rundt 250 norske kroner. De store aktørene i kvotemarkedet er landene som har underskrevet Kyoto-avtalen (2) og bedrifter som overskrider sine tillatte CO₂-utslipp. MinKvote.no er en mikroaktør.

Den forandring du vil se i andre, må du være selv, sa Ganhdi. Søråasene kjører riktignok bil til jobben, men de er også leger for jorden. Før vi får høre mer om babyen deres, MinKvote.no, må vi bli litt mer kjent med foreldrene.

Idealisten

– Camilla er blid, omsorgsfull og effektiv når det nærmer seg en frist, sier Arne.

Andre sier at Camilla er den eneste Arne innrømmer er smartere enn ham selv, at hun har en forsiktig fremtoning, men sine meningers mot – og at hun roter.

– Inni hodet mitt er det orden, peker Camilla, – men jeg skal innrømme at det er Arne som holder orden i huset vårt.

Hun vokste opp i en legefamilie, men ville ikke bli lege selv. – Det var alle mulighetene yrket ga som fikk meg til å ombestemme meg, blant annet det å reise ut.

I studietiden engasjerte hun seg i International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA), Medisinstudentenes humanitæraksjon og Pasienten Jorden.

– Jeg er nok idealisten av oss, ja. Derfor går jeg med et lite håp om at Arne har lyst til å lære mer om tropiske sykdommer siden og at vi kanskje kan reise ut som leger sammen.

Om Camilla kan virke litt forsiktig, slår hun til når det gjelder: – Da jeg gikk på femte semester, fikk jeg tilbud om å være

med og seile over Atlanterhavet. Det kunne jeg jo ikke si nei til, så da ble det et halvt års permisjon.

Realisten

– Arne er opptatt av naturfag og politikk, sier Camilla. – Han leser *Scientific American* og *The Economist*. Han er full av ideer, og jeg er sikker på at han kunne startet et nytt prosjekt hver uke.

Arne kremter. – Nei da, jeg skal ikke avbryte deg.

Andre sier at Arne driver med rollespill, er datainteressert, en smule asketisk, absolutt prosjektbasert og utholdende.

– Jeg har som motto at man jobber best med det man liker og har lyst til å jobbe med. Jeg kan bli helt oppslukt av noe, men hvis jeg har mest lyst til å se på TV en kveld, gjør jeg heller det.

Han har i mange år drevet Søråas Bok, der han kjøper og selger brukte skolebøker og nå også mer administrerer flere skolars utlånsordninger.

– Jeg er gründer, ikke kremmer, retter Arne.

I sin tale til brudeparet Søråas sa Arnes bror at «det å være i familie med deg, det er å være ansatt».

– I MinKvote.no har vi en helt flat struktur, altså, presiserer Arne.

Kvotesalget

På MinKvote.no kan man regne ut husholdningens totale CO₂-utslipp og abonnere på kvoter. Søråasene selger også kvoter for enkeltutslipp, for eksempel en flytur. Jobben med MinKvote.no preget 2007 for den lille familien. Det er bare to ansatte i selskapet. – Men hvordan oppsto ideen om kvotesalg til privatpersoner?

Daglig leder Arne svarer: – Vi lurte på hva vi kunne gjøre med våre egne CO₂-utslipp. Vi har gjort en del grep hjemme, men fant ut at det var vanskelig å redusere dem noe særlig mer om vi ville beholde bolig og biler. Da tenkte jeg: Det hadde vært fint å kunne si at jeg har gjort opp for

meg! Utslipet mitt er spart inn av grønn energi i for eksempel India. På den tiden var det nesten umulig for privatpersoner å kjøpe klimakvoter i Norge.

– Det kan ikke være så himla vanskelig å begynne å selge kvoter selv! sa vi til hverandre. Det finnes sikkert andre som vil bli klimanøytrale også. Det viste seg å være litt vanskeligere enn vi hadde trodd, fortsetter pressetalskvinnen i MinKvote.no.

– Vi startet i Norge, begynner innskjøpsleder Arne. – Kvoter i industrielle størrelser omsettes på kraftbørsen Norpool, der strømselskapene også handler. Kvotemeaglene vi ringte, solgte bare millioner av tonn.

– Til slutt kjøpte vi i utlandet, sier økonomidirektør Camilla. – Det var fordi vi hadde noen kriterier for kvotene våre: De skulle være FN-godkjente og gullstandardkvoter. Gullstandarden (3) er satt opp av et knippe miljøorganisasjoner som synes at FN's sertifiseringssystem ikke er strengt nok. South Pole er det selskapet vi har kjøpt mest av.

– Vi tok opp ekstra huslån og kjøpte 100 kvoter for 25 000 kroner, mimrer Arne, resepsjonist i MinKvote.no. – 100 kvoter tilsvarer omtrent ti års utslipp for en gjennomsnittlig nordmann. Om vi ikke får solgt dem, er vi i alle fall klimanøytrale de nærmeste årene, tenkte vi. På hjemmesiden vår kan man lese mer om prosjektene som kvotene kommer fra, sier han.

Nettsiden ble lansert i november 2007, og de første kvotene holdt ut adventstiden.

– Utenlandske kvoteselgere har fått en del kritikk, og vi tok denne til etterretning, sier Arne, salgskonsulent i MinKvote.no. – Derfor ville vi ha en revisor. Vi tok kontakt med det internasjonale revisjonsfirmaet KPMG og gjorde et funn i Sarita Bartlett, miljøekspert i selskapet. Hun har hjulpet oss med vedtektene. En revisor kontrollerer at vi har betalt for kvotene vi selger og at de er slettet i FN's kvotesystem, «kvotebanken», fortsetter han.

– KPMG gjør virkelig jobben for oss til spottpreis. Det er nok fordi dette er spennende for dem også. Kvotemarkedet er for-

Camilla og Arne Søråas

Født hhv. 11. mars 1980 og 26. desember 1972

- Cand.med. fra Universitetet i Oslo i hhv. 2005 og 1999
- Giftet seg i 2006
- Arne spesialiserte seg i infeksjonsmedisin ved Sykehuset Asker og Bærum
- Camilla er doktorgradsstipendiat ved hjertemedisinsk avdeling ved Ullevål universitetssykehus
- Startet MinKvote.no sammen i november 2007

Foto Guro Lenæs

holdsvis nytt, og de ønsker å lære mer om hvordan det fungerer så de kan ligge i tet.

Den største utgiften vi har hatt, foruten kvoter selvfølgelig, er en ny grafisk profil som vi fortsatt jobber med, kommer det fra webmaster Arne. – Dessuten har vi hatt litt reklame, blant annet i bladet til Framtiden i våre hender. Før sommeren hadde vi stand på Strømmen storsenter, men vi fikk ingen nye abonnenter dessverre. Med en investor kunne vi brukt litt mer penger på markedsføring.

– Salget har passert 1 000 kvoter, sier Camilla, kantinedame i MinKvote.no.

– Vi har rundt 50 abonnenter, og så er det noen som har kjøpt kvoter for et helt år. Det er en del leger som abonnerer faktisk. Vi lar taushetsplikten gjelde i forhold til kundene våre også, selv om vi har mange spennende kunder og gjerne skulle brukt dem i markedsføringen. Nå som det finnes flere aktører i privatmarkedet, tror vi at de kommer til oss fordi vi kun har hatt FN-godkjente kvoter og egen revisor.

På postkassen til vaktmester og arkivar i MinKvote.no, i et boligfelt på Løkkaskogen i Oslo, står det: «Denne husstanden er klimanøytral. Uadressert reklame – nei takk!»

– Vi har tenkt mye på hvordan kundene våre skal få noe håndfast igjen for abonnementet. Folk kjøper jo liksom luft. Derfor får alle klimasertifikat og klistremerker til hus, bil og postkasse. Vårt mål er at du skal spare det du kan og ikke bare kjøpe deg fri, understreker Camilla, som er ansvarlig for selskapets kjerneverdier og visjoner. – Abonnentene får også månedlige sparetips på e-post. Mye av vitsen med kalkulatoren vår er at man skal bli seg bevisst sitt eget utslipp og hvordan man kan redusere det.

Kritikk og skepsis

Hva sier kritikerne om MinKvote.no?

Informasjonsdirektør Arne forteller: – De som kommer med den sterkeste kritikken, er de radikale innen miljøbevegelsen som sier at man ikke kan bruke kapitalistiske metoder for å bekjempe et kapitalistisk pro-

blem. Mange miljøorganisasjoner mener også at kvotesystemet er avlatshandel og at man kun skal konsentrere seg om å redusere utslippene. Og så er det de som mener at global oppvarming ikke finnes og at kvoter ikke fungerer. Vi har fått en del interessante e-poster til info@minkvote.no. Det er gøyalt å ha den kontakten med folk. Når det er oppslag om klimakvoter i mediene, kan vi ha opp mot tusen treff per dag, men til vanlig har vi mellom fem og ti.

Man bør redusere utslippene sine så mye man kan, men jeg har ikke tid til å sykle til jobben, fortsetter kvotegründer Arne.

– Fordi jeg kjører, slipper jeg kanskje ut to tonn CO₂ for å komme meg på jobb. Det koster ikke mer enn 400–500 kroner å kjøpe to kvoter, og da er det faktisk to tonn CO₂ som ikke blir sluppet ut et annet sted – helt sikkert!

Verken Camilla eller Arne var spesielt engasjert i miljøarbeid tidligere. Arne er egentlig omvendt klimaskeptiker: – Ja, jeg var kritisk til disse teoriene tidligere, men jeg har fulgt med på dette helt siden jeg gikk på videregående, da det var «hot» med klima forrige gang. Jeg har fortsatt et nyantert forhold til det å bruke enorme ressurser på et problem som *kanskje* eksisterer. Noen ekspertise innen klima kan jeg aldri påberope meg. Derfor er det viktig å følge med på hva de som har peiling sier. FNs klimapanel er tunge og de som kritiserer dem ganske lette, sier han.

Skolebokprosjektet er rent økonomisk motivert. – Jeg er nok ikke en typisk ut-å-redde-verden-lege, men jeg tror mye kan gjøres fra godstolen. Hvis jeg skulle engasjere meg enda mer, måtte det bli politisk. Det som er helt sikkert, er at om man baserer seg på å løse klimaproblemene ved at folk frivillig skal sette i gang sparetiltak hjemme, kan man bare glemme det. Det er politikerne som må gjøre noe, og de må gjøre der det er billigst. Det er mye mer effektivt å satse på fornybar energi og redusere utslippene i utviklingsland enn hos oss. Det er hensikten med kvotene: Vi betaler, de reduserer!

MinKvote.no legger vekt på to aspekter ved kvotesalget – at økt etterspørsel gir dyrere kvoter, som igjen kan gjøre at industrien blir tvunget til å redusere utslippene, og at prosjekter i utviklingsland viser at det faktisk kan lønne seg å spare utslipp og dermed produsere kvoter for salg. Det er uavhengige selskaper, som for eksempel Veritas, som kontrollerer bedriftene som sparer utslipp. Deretter blir de kontrollert av FNs kvotesystem før kvotene blir lagt ut for salg. Ett av kravene til prosjektene er imidlertid at de ikke ville blitt igangsatt uten kvotemidler. Det er på dette punktet Norges mulige kjøp av kvoter fra blant annet kinesiske vannkraftverk har fått kritikk.

Legers miljøansvar

Camilla, selger i MinKvote.no, må tenke seg om for å svare på spørsmålet om leger har et spesielt miljøansvar. – Ja, det har vi. Miljøproblemene har direkte konsekvenser for menneskers helse, og den er det vår jobb å passe på. Fordi vi har helt spesiell kunnskap om menneskekroppen har vi også ansvar for å si ifra om helsetrusler, sier hun.

– MinKvote.no er noe vi driver med fordi det er gøyalt, vi gjør det ikke for å tjene penger. Kvotemarkedet for øvrig er «kommerst». Nå tjener vi absolutt ingenting på dette, men hvis folk plutselig begynte å kjøpe masse kvoter av oss, kunne vi faktisk tjene noe. Det må være en ærlig sak.

– Hva som skjer om vi får barn? Da måtte vi vel få noen andre til å ta over MinKvote.no i et par år, sier miljøpappa Arne.

– Litt mer en et par år, kanskje? ler Camilla.

Guro Lenæs

gurolenes@gmail.com
Lungemedisinsk avdeling
Rikshospitalet

Litteratur

1. www.MinKvote.no [5.10.2008].
2. Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change. Kyoto: FN, 1997.
3. www.cdmgoldstandard.org [5.10.2008].